

da — svojoj braći i sestrama iz Ljubljane. Posle koncerta je bio drugarski sastanak kod »Bele ladje«, gde su bili svi gosti i gošće, svi novosadski učitelji i učiteljice i velik broj novosadskog građanstva. Bratinske in rodoljubive zdravice su tom prilikom izrekli: g. Gjorgje Petrović i g. arhimandrit dr. Vladimir Dimitrijević, na što se u ime slovenačkog učiteljstva, u kćinlastom govoru zahvalio g. nađzornik Engelbert Gangl. I ovom prilikom su braća Slovenci čestitavali novosadskom poduzeću 2—3. epe pesme. Cele večer je protekle u bratskom i usrdnom raspoloženju i zabavljanje je trajalo do 2 sata u noć, kada su se svi gosti razišli. Sutra — dan su razgledali: Učiteljski konvikt, knjižara »Natoševića«, slike u Sabornoj crkvi i u Matici Srpskoj. Zatim je pregledano novosadsko poduzeće Zadrugne Banke na limanu, gde je g. dr. Kobal, brat Slovenac i direktor Banke priredio zakusku. Po podne su gosti odputovali, ispraćeni od svih novosadskih učitelja i učiteljica. Rastanak je bio vrlo usrdan, upravo bratski. Braća i sestre iz Ljubljane su vanredno prijatno bili iznenađeni u Novom Sadu. Govorili su: »Mnogo lepoga smo slušali u Novom Sadu, ali mi smo potpuno očarani. Sve je ovde lepo i bogato, sve kulturno i ljubazno. Pa naša braća učitelji i učiteljice, kako su ljubazni i predusretljivi!«

— **Tovariš Emil Adamič** je srečno došiel v Maribor ter svoj prihod v domovino naznanil s sledečim pismom: Čez šest dolgih let stopil sem zopet na tla svoje svobodne domovine in prvi, ki me je priskrbeno pozdravil na domači zemlji, je bil Oskar Dev s svojo družino in njegov mogočni moški zbor. Globoko se zahvaljujem njemu z družino in njegovemu zboru za gostoljubni sprejem in za najlepše darilo ob mojej vrnitvi v Jugoslavijo: za prekrasno slovensko pesem. — **Emil Adamič**. — Dragemu tovarišu kličemo: Dobrodošel v naši sredi!

— **Pozdravni večer tov. Emila Adamiča** je priredilo pevsko društvo »Ljublj. Zvon« v soboto, dne 21. t. m. v veliki dvorani ljubljanskega »Narodnega doma«. Dvorana je bila nabito polna, ko je vstopil Adamič burno pozdravljen od zbrane občinstva. Z lepim nagovorom je pozdravil slavljena pevovodja g. Zorko Prelovec ter mu izročil diplomu častnega člana, katero čast je bilo društvo skladatelju podelilo letos o priliki desetletnice svojega obstanka. V imenu pevskega zbora »Glasbene Matice« je izpregovoril tov. A. Rapč, nakar so sledili še drugi govorniki ter izražali vsi veliko veselje, ki navdaja Adamičeve čestitice nad njegovo vrnitvijo v domovino. »Ljubljanski Zvon« je odpel večjo vrsto Adamičevih in drugih moških in mešanih zborov, med katerimi se je zlasti odlikoval slavljencev »Vasovalec«, ki ga je moral zbor ponoviti. K sklepu vse prireditve se je še tov. Adamič zahvalil z iskrenimi besedami na nepričakovanem in tako slavnostnem sprejemu, nakar je bil zaključen prelepi večer.

— **Za obrtno-nadaljevalne šole.** Dne 27. junija t. l. je zborovala v Ljubljani Zveza strokovnih obrtnih zadrug ter predložila Trgovski in obrtni zbornici resolucijo, v kateri med drugim stoji: Vpeljejo naj se za Slovenijo podučni tečaji za rokodelske vajence po predani učni dobi in to za one vajence, ki nimajo prilike obiskovati med učno dobo obrtno-nadaljevalnih šol. Tečaj naj bi trajal 2 do 3 mesece v zimskem času. Poučile naj se o vseh onih predmetih, ki so potrebni za obrtno stroko. Stroške teh tečajev naj bi prevzela država, ob enem naj bi se manj imovitim delice države štipendije, da se zamorejo tudi ubožni teh tečajev udeležiti. Dne 6. avgusta je pa Zveza odposlala županu dr. Tavčarju, ki naj ukrene vse potrebno, da se prej kot možno uvede zopet prepotrben pouk na obrtno-nadaljevalnih šolah v Ljubljani. Zveza poudarja nadalje, da se mora dobiti brezpogojno neki izhod, da se otvori obrtno-nadaljevalne šole, ker drugače nastane nepreračunljiva stagnacija v izobrazbi obrtniškega naraščaja, ki bi imela za posledico, da bi tuji izdelki preplavili naš trg ter uničili že itak žalostno existenco obrtnika. Da se pride v okoliš tej veleresni skrbi, se mora otvoriti pouk na obrtno-nadaljevalnih šolah, naj potem ta pouk stane kolikor hoče, ker je, ako le še kratek čas tratimo s cinizmom, ogrožena bodočnost in procvit obrtništva, zajedno pa tudi blagor države. Edino z rednim poukom zamore obrtni naraščaj v splošnem napredovati, ker le tako boče zamorel delati v prospeh obrtnega stanu in v korist in ponos naše države.

— **Maturantom in maturantkam mariborskega drž. moškega učiteljskega iz leta 1920.** Prosim vse one, ki imajo izposojene knjige iz knjižnice mariborskih učiteljskih, da jih prinesejo ob priliki Zavezinega zborovanja s seboj v Maribor. Knjižničar: Zidar Milovan.

— **Tovarišem maturantom ljubljanskega učiteljskega iz leta 1910** sporočam, da praznujemo našo desetletnico dne 3. septembra v Kamniku. Po prihodu vlaka ob pol 10. se zberemo v rest. Kenda. Popoludne obiščemo grob pesnika Medveda, si ogledamo Zadnikarjev muzej i. dr., potem

pa poletimo v Kamniško Bistrico. Na veselo svidenje!

— **Maturanti mariborskega učiteljskega iz leta 1910** na moj poziv v St. 28. »U. T.« se je dosedaj zglasilo od 19 še živih tovaršev 9, kateri se z mojim predlogom po večini strinjajo. Ker je le še malo časa, predlagam, da se snidemo v soboto, dne 28. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu v Mariboru, kjer določimo skupno nadaljni program našemu slavlju. Na vsak način se udeležimo v nedeljo korporativno sokolske slavnosti. Ape-liram na vse tovariše, da se sestanka zanesljivo udeležijo, da na primeren način obhajamo 10letnico mature! Na svidenje v lepem jugoslovanskem Mariboru, kjer smo preživeli najlepši čas našega življenja — naša dijaška leta! — **Fran Golež**, nadučitelj v Strančah.

— **Zborovanje dalmatinskega učiteljskega.** Savez učiteljskih društev v Dalmaciji sklicuje skupščino na dan 9. septembra t. l. v Splitu, da se na novo organizuje v smislu novih pravil Udruženja jugoslovanskega učiteljstva. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo uprave Saveza; 2. Izvršitev sklepov prvega učiteljskega kongresa; 3. Volitev novega poverništva za Dalmacijo.

— **Hrv. pedagoško-književnega zbora glavna skupščina** se vrši u dvorani Hrvatskog učiteljskog doma, dne 29. kol. 1920. u 9 sati prije podne. Dnevni red: A) XLV. glavne skupštine (dne 29. kolovoza u 9 sati prije podne). 1. Otvorenje skupštine. 2. Izveštaj tajnikov za god. 1919-20. 3. Izveštaj blagajnikov za god. 1919. 4. Izveštaj upravitelja naklade knjiga za god. 1919. 5. Izveštaj čuvara Hrv. školskoga muzeja za god. 1919. 6. Izveštaj revizijskoga odbora o pregledanju društvenih računa za god. 1919. 7. Izbor revizijskoga odbora, koji će pregledati društvene račune za god. 1920. 8. proračun za god. 1921. 9. Izbor predsjednika, tajnika i blagajnika za trogodište 1920-1923. 10. Prijedlozi. (Članovi treba da svoje eventualne prijedloge najave pismeno predsjedništvu barem tri dana prije održanja skupštine § 45. posl. reda). B) Svečane sjednice (dne 29. kolovoza o. g. u 10 sati prije podne). 1. Govor predsjednikov. 2. Proglašenje zaključaka XLV. glavne skupštine. 3. Jezična obuka i narodno uzajanje. Predaje pravi član Antun Tunkl.

— **Ljubljanskemu učiteljstvu na znanje:** Premog je zagotovljen, toda stal bo na dom postavljen najmanj 600 K tona. Plačati bo treba takoj, roki niso dovoljeni.

— **V kmetijski tečaj v St. Jurju ob južni železnici**, ki bo trajal od 6. septembra do 3. oktobra t. l. so se sprejeli sledeči tovariši: Srebrnič Fr., učitelj, Teharje; Senica Robert, nadučitelj, St. Peter v Sav. dolini; Zemljč Branko, učitelj, Rečica; Zeilhofer Alfonz, začas. učitelj, Konjice; Kobal Karel, učitelj, Podčetrtek; Kuhar Anton, učitelj, Trbovlje; Majer Drago, nadučitelj, Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah; Kogl Vekoslav, učitelj, Sv. Marko nižje Ptuj; Lovrec Jožef, nadučitelj, Majšperk; Brglez Franc, učitelj, Slov. Bistrica; Šerbec Josip, učitelj, Slov. Gradec; Soga Franjo, učitelj, Šmarje pri Ješah; Zdolsak Bogomir, zač. šolski voditelj, Letuš; Pišl Ivo, učitelj, Sevnica; Janšovec Franc, začasni učitelj, Sv. Jur ob Ščavnici; Jankovič Peter, nadučitelj, Vojnik.

— **Osnivanje pučkih knjižnica.** Mno, ga prosvjetna i dobrotvorna društva osobito ona na selima obraćaju se »Narodnoj Zaštiti« sa željom, da im se pomognu osnovati pučke knjižnice. »Narodna Zaštita«, savez dobrotvornih društava obraća se ovima na našu javnost s molbom da je u tom poslu podupre. Pojedinci, koji imaju knjige koje bi bile podesne za tu svrhu, a više ih ne trebaju, umoljavaju se, da te knjige poklone i da ih predaju sakupljačima u dotičnom mjestu, odnosno da to jave pismeno »Narodnoj Zaštiti«. Za sakupljanje tih knjiga se osobito obraćamo na našu omladinu srednjih in visokih škola, naše učiteljstvo te na sva prosvjetna i dobrotvorna društva u provinciji. te molimo svakoga, tko bi htio u tom rodoljubnom poslu sudjelovati, da o tom obavijesti »Narodnu Zaštitu« u Zagrebu, Josipovac 30, gdje će dobiti eventualno daljne upute.

— **Razpis učiteljskih službi.** Radovljiški okrajni šolski svet razpisuje nadučiteljsko službu na štirirazrednici v Srednji vasi, učiteljstvo in voditeljsko službu na enorazrednici pri Sv. Križu nad Jesenicami ter učiteljske službe na Bledu, v Bohinjski Bistrici, Gorjah, Kamni gorici, dve na Koroški Beli, v Kropi in v Srednji vasi. Pravilno opremljene prošnje je vlagati do dne 25. avgusta 1920.

— **Učiteljske službe.** Kakor smo izvedeli, je v ptujskem šolskem okraju prostih več učiteljskih službi, ki se vse zasedejo s 1. novembrom t. l. Ker pa se bodo oddajale v najkrajšem času, opozarjamo re-flektante, da takoj vpošljejo pravilno opremljene in kolekovane prošnje na okrajni šolski svet v Ptuj.

— **Ferialni tečaj za učitelje u Zagrebu.** Ferialni tečaj za učitelje, koji je započeo početkom prošlog mjeseca a bio razdjellen u dva dijela, u odio za više i za niže pučke škole, svršio je 13. avgusta. Predavači bili su poverjenici dr. Bazala, inšpektori Bosanac i Radković, kao i sveučilišni profesori i docenti. Tečaj za niže pučke

škole održao je prošlog tjedna dva kurza: za pučko prosvjetni rad i za socijalno političko djelovanje. Na svršetku tečaja održan je u Streljani, gdje su učesnici kroz zjelio vrijeme imali mensu, mali komers, kojem su prisustvovali profesori i predavači poverjenici dr. Bazala i predsjednik prehrane Šandor A. Aleksander. Učesnici zahvalili su toplim riječima poverjeniku i predavačima za uloženi trud u pogledu njihovog obrazovanja, a gospodinu Aleksandru za brigu oko njihove prehrane. Može se reći, da je ferialni tečaj uspio i ispunio svoju zadaću.

— **Državna kmetijska šola na Grmu** priredi dne 31. avgusta t. l. celodnevni tečaj za pridelovanje in spravlanje tobaka, dne 6. in 7. septembra t. l. pa dvodnevni tečaj za uporabo sadja in zelenjadi.

— **Na državni kmetijski šoli na Grmu** pri Novem mestu se prične novo šolsko leto 1920—21 dne 4. novembra t. l. Učenci se sprejemajo v zimsko šolo in v letno šolo. Zimska šola traja dva tečaja čez zimske mesece ter je namenjena sinovom iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Letna šola, namenjena sinovom iz vinorodnih krajev, traja eno celo leto. Prošnje za sprejem je vložiti pri podpisnem ravnateljstvu do 1. oktobra t. l. Prošnji je priložiti: domovnico ozir. krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo o telesni in duševni sposobnosti, npr. stvarno izpričevalo in izjavo starišev ali varuhov, s katero se zavezujejo plačevati stroške šolanja. Sprejemali se bodo samo kmečki sinovi, ki ostanejo po končani šoli na svojem domu, ki so najmanj 16 let stari ter z dobrim uspehom končali ljudsko šolo. Oskrbnina je nastavljena na mesečno 240 K in se zamore plačevati eventuelno tudi v živilih. Za sinove ubožnih rodstnikov je oddati nekaj popolnoma ali pa polovično prostih mest. Za ta mesta je predložiti uradno potrjena (od županstva in davkarje ter župnega urada) ubožna soričevala. Natančnejša poiasnila daje ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

— **Kongres jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo** združen z občinim zborom Društva jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo se bo vršil letos dne 8. septembra v Ljubljani. Vzporred je določen tako-je: Dopoldne zadušnica za padle dobrovoljce, po zadušnici veliko manifestacijsko zborovanje, popoldne občni zbor »Društva jugoslov. dobrovoljcev za Slovenijo«, a zvečer velik komerc. združen z ljudsko veselico. Kongresa se udeležijo vsi slovenski dobrovoljci, kakor tudi vse dobrovoljske organizacije Jugoslavije in zastopniki češko-slovaških dobrovoljcev.

Neodrešena domovina.

— **Zveza jugoslovanskega učiteljstva v Trstu** je zborovala 5. in 6. t. m. v šoli pri Sv. Ivanu v Trstu. Upravni svet je določil sledeči dnevni red: 1. Protest proti preganjanju učiteljstva; 2. gmotno stanje; 3. tajniško poročilo; 4. blagajniško poročilo; 5. poročilo organizatoričnega odseka; 6. poročilo šolsko-političnega odseka; 7. poročilo izvenšolskega odseka; 8. počitniški socijalni tečaji; 9. prememba pravi; 10. določitev kraja bodočega zborovanja »Zveze«. — Predsednik Germek

otvarja zborovanje ter pravi da bi bilo zborovanje pravi triumf za »Zvezo«, če bi se ne dogodili v zadnjem času oni znani žalostni dogodki. Samo za izlet v Benetke se je prigrasilo nad 300 članov. Spominja se v toplih besedah prvaka slovenskih šolnikov, ravnatelja H. Schreinerja. — Dalje se stavi in soglasno sprejme sledečo resolucijo: »Zveza slovanskih učiteljskih društev v Trstu« protestira proti zasledovanju učiteljstva, zahteva preklis premeščenj, ki so se izvršila brez disciplinarnih preiskav in izjavila, da bo izvajalo učiteljstvo posledice, ako bo vztrajala oblast pri svojih zakonolomnih odločitvah. — Glede gmotnega stanja je poročal tov. Možina ter stavlil ob sklepu resolucijo, ki jo je zbor enoglasno sprejel: »Slovansko učiteljstvo včlanjeno v »Zvezi slov. učit. društev« poudarja, da so njegovi službeni prejemki popolnoma nezadostni, da bi mu mogli zagotoviti obstoj. Nujno zahteva, da se mu prejemki nemudoma regulirajo draginjskim razmeram primerno. V nadaljnjem postopanju vlade v tem vprašanju pa zahteva, da se izroči sukcesivna regulacija plač od slučaja do slučaja posebni komisiji.« — Tajniško poročilo izkazuje v »Zvezi« 9 društev s 784 člani. — V imenu organizatoričnega odseka predlaga tov. Hreščak, naj pristopi »Zveza« k »Delavski zbornici«, kar je bilo sprejeto z vsemi proti dvema glasovoma. — Tudi je bil sprejet predlog glede verskega pouka, da naj učiteljstvo vztraja na svojem principielnem stališču, naj se v šol. zakonu nič ne izpreminja, torej tudi ne zakonitih določb glede verskega pouka. — Razgovarjalo se je o izdaji mladinskega lista zaasedeno ozemlje, kateri list je toliko bolj potreben, ker je onemogočena dobava mladinskih spisov preko premirne črte. Sklene se, da se organizira sotrudištvo ter realizira podietie, če le

mogoče s prihodnjim letom. — Sprejmejo se še sledeči predlogi: Razpišejo naj se takoj vsa učna mesta na učiteljskih. Ravnatelj pedagogija bodi odličen pedagog in sin našega naroda. Na zavodu naj se nastavi akademsko izobraženi profesorji in strokovnjaki, ki imajo potrebne izpite iz učnega jezika. Slovensko učiteljske naj se obnovi s prihodnjim šolskim letom v Gorici, kjer je zgrajeno v ta namen moderno urejeno šolsko poslopje. Država naj razpiše v svrhu šolanja siromašnih dijakov sedanjemu času odgovarjajoče ustanove. — Glede deželne učiteljske konference se sprejme sledeči predlog odseka: Protestira se proti odredbi, ki določa italijanščino kot edino razpravni jezik na deželni učiteljski konferenci v Trstu. Glede poučevanja italijanščine protestirajo zborovalci proti njeni vpeljavi na ljudskih šolah, kjer se ni že prej poučeval kak tuj jezik. — Vpostavijo naj se čim preje vsi okrajni in deželni šolski zastopi. Otvorijo naj se s prihodnjim šol. letom vse slovenske in hrvatske srednje šole. — Ko se je še določilo, da bodi prihodnje delegacijsko zborovanje v Postojni, je predsednik zaključil lepo uspeši prvi jugoslovanski učiteljski kongres v zasedenem ozemlju. Da bi bilo prihodnje zborovanje usojeno našim zaslužnim tovarišem in tovarišicam v milejših razmerah, je naša najiskrenejša želja!

— **Učiteljsko društvo za logaški okraj** je zborovalo dne 8. julija v prostorih ljudske šole v Idriji. Navzočih je bilo 31 članov ozir. članic. Zborovanje je posetil dični predsednik tržaške »Zveze« tov. A. Grmek. Izmed mnogih predlogov je bil važen oni za pristop v delavsko zbornico, ki je bil od zborovalcev soglasno sprejet. Odbor se je na novo konstituiral sledeče: Predsednik Leopold Punčuh, tajnik Otmar Novak, blagajničarka Fanči Kenda, odbornika Jožef Turk in Marija Kavčič.

— **Tretja učiteljska konferenca tržaških slovenskih ljudskih šol** se je vršila dne 9. julija v slov. mestni ljudski šoli pri Sv. Ivanu. Konferenci je predsedoval okr. šol. nadzornik Anton Craizer. Prisoten je bil tudi magistratni asesor dr. dn Ban. Svojim namestnikom je nadzornik Craizer določil tov. Germeka. Na dnevnem redu so bile običajne volitve, preuredba lj. šole, učne knjige uradni spisi, razbremenitev razredov in posebnih razredov za nerazvite otroke, izvenšolske ustanove, učiteljska izobrazba (preosnova učiteljske, okr. učit. knjižnica in učila), šolski zdravnik in posebni predlogi. Ob sklepu se je konferenca zavzela z vso energičnostjo za po krivici preganjanega tov. Hreščaka iz Lokev na Krasu.

— **Okrajna učiteljska konferenca za sežanski okraj** se je vršila v Sežani dne 9. julija pod predsedstvom okr. šolskega nadzornika Demontea in ob navzočnosti civilnega komisarja, ki je učiteljstvo pozdravil s par sladkimi besedami. Na pozdrav se je odzval tov. Bole, ki je med drugim omenjal premestitev tov. Hreščaka, katera premestitev naj se enostavno prekliče, ker je nezakonita, torej krivična, nakar je komisar obljubil, da bo zadeva med počitničarji ugodno rešena. Dnevni red konference je »votil« po večini razprava v podrobnih učnih načrtih. Tudi je zavzela konferenca svoje stališče napram pouku italijanščine v prih. šolskem letu.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

K. B. v M.: Krajni šolski svet je obvezan za pravilno vodstvo šolske matice. Ako jo pa ta izroči šolskemu vodji, mu mora priznati nagrado, ki je enaka letni opravični dokladi dotične šole.

Po sklepu lista.

Njegovo Visočanstvo prestolonaslednik Aleksander je poklonil 2000 dinarijev fondu srbske učiteljske siročadi kot svoj prispevek h koncertu, ki so ga priredili ljubljanski učitelji in učiteljice dne 19. julija v Beogradu o priliki prvega kongresa jugoslovanskega učiteljstva. V imenu osirotele učiteljske dece izreka ljubljanski učiteljski pevski zbor Nj. Visočanstvu udano zahvale!

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Fran Marolt**.
Last in založba »Zaveze jugoslovanskega učiteljstva«.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Št. 963/P.

Razpis službe

za učiteljico ženskih ročnih del.

Z dovoljeniem višjega šolskega sveta v Ljubljani se razpisuje v stalno nameščenje služba učiteljice ženskih ročnih del na dekliški meščanski šoli v Ptuj.

Pravilno opremljene prošnje je po predpisani službeni poti vnoslati okrajnemu šolskemu svetu v Ptuj do 20. septembra 1920.

Okrajni šolski svet Ptui.
dne 20. avgusta 1920.

Predsednikov namestnik:
Fleré s. r.